First Telugu Bi-weekly in Andhra Desa. The only Telugu Newspaper for H.E.H The Nizam's Dominions.

గోలకొండ పత్రిక

బుధ శనివారములు ప్రకటింపబడును

సంవత్సర చందా రూ॥ ౬
అర్థ సం॥ ,, ౩-౧౨-౦
విడిప్రతి ౦-౧-౬

103333 హైదరాబాదు దక్కన్
Golconda Patrika. Hyderabad, Dn.

ఒకవారము తర్వాత పాతపత్రిక కోరిన వెలకు పంపబడదు.

సంపుటము ౬ { శా. శ. ౧౮౫౪ అంగీరస నామ సం॥ర భాద్రపద శు॥ ౬ బుధవారము 7-9-32 { సంచిక ౩౫

ఆంగ్లో ఐరిషు సంఘర్షణ

రాజకీయ పరిణామ సిద్ధాంతము

భూ వార్షికములు

డివెలెరాగారి దేశీయ కార్యక్రమము

ఒటావా సభ ఫలితములు

(డాక్టరు లంకా సుందరంగారు)

గత ఆరు మాసములనుంచి జరుగుచున్న ఆంగ్లో ఐరిషు సంఘర్షణ ప్రస్తుతము విషమించినదనుటలో సందేహములేదు. డివెలెరా నాయకుడు రాజకీయ సిద్ధాంత సాంప్రదాయమును ఐరిషు శాసనసభ్యులు బోధించజాలరనియు, ఐరిషు భూవార్షికములను యిచ్చుటకు వీలులేదని ఖండితముగా నిర్ధారణజేసియుండెను. బ్రిటిషువారు సంఘర్షణవలన బాధలు లేవని గ్రహించి ఐర్లండునుంచి ఇంగ్లండులోనికి దిగుమతిగాబడుచున్న వస్తువులమీద కఠినమైన పన్నులను విధించుటకుగాను నూతనముగా నొక చట్టమును తయారుచేసి అమలులోనికి పెట్టిరి. యీచట్టమునకు ప్రతికూలముగను ఐర్లండునందు ఆర్థిక కార్యక్రమమొకటి తయారు చేయబడినది. ఇంతట్రిలో ఒటావా సభయందు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు సరియగునటువంటి ఆర్థిక, వ్యాపార విధానముల పట్టి యొకటి ప్రవేశపెట్టబడినది. ఈ పంచాయితీయొక్క పటుత్వము నానారాష్ట్రీయ ప్రతినిధులు ఒటావానుండి తమ ప్రత్యేక శాసనసభలయందు ఆమోదింపబడినగాని తెలియజాలదు. కాని యీ విషయములన్నియు ఆంగ్లో-ఐరిషు సంఘర్షణను పరిష్కరింపజాలకపోయెను. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు శాంతి యుండవలయు నన్న ఐర్లండుయొక్క హక్కులను తగురీతిని పరిష్కరింపవలసియుండును. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య ఆర్థిక రాజకీయ సమన్వయముల అంతర్గత రాష్ట్రములు ఎదుర్కొనుటలో ఐర్లండుయొక్క ఆదర్శమును పూర్ణముగా గ్రహించియుండుటచేత, యీ విషయములను గురించి మనము దిగువ విచారింతము

ఆంగ్లో-ఐరిషు సంఘర్షణ-కారణములు

చరిత్రకాలమునందు ఐర్లండు ఇంగ్లీషువారి రాపికలోనై చాలా నీచదశకు తీసుకొనిరాబడి యుండినదని నేను క్రింద వ్రాసిన వ్యాసములలోనొకదానివలన మనము గ్రహించియుంటిమి. జర్మను యుద్ధకాలమునందు ఐరిషు ద్వీపమునకు స్వాతంత్ర్యము లభించుటకుగాను కొన్ని వీళ్లు కలిగినవి. దేశీయాందోళనము తీవ్రమగు సందిగ్ధము నొకదానిని నిర్మించెను. ఎటులైన ప్రమాదమైనను యుద్ధపరికరములను పురస్కరించుకొని తిరుగుబాటులేక బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ఐర్లండు ద్వీపమునందు చలామణియగుటకు తగిన వీళ్లన్నియు వీటిమూలమున తీసివేయబడెను. జాతీయవాదులు ప్రథమమున విచ్ఛిన్నదిగా తిరుగుబడి, తదుపరి తీక్షణముగా దీక్షవహించిన కార్యక్రమముతో ప్రభుత్వోద్యోగులను చంపుట దౌర్జన్యపూరితమగు చర్యలు సంపూర్ణస్వేచ్ఛ నొసగుచు నాలుగేండ్లు ఐర్లండునందు యుద్ధమువలె ... నలకొల్పగలిగిరి. ఏవిధమునైనను శత్రువులు ఐర్లండునుచేరి అక్కడనుండి యింగ్లండుమీద యుద్ధము సల్పుదురా అను సందేహము 1914 18 లో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిని పీడించుచుండెను.

కాని అదృష్టవశమున బ్రిటిషువారు జర్మను యుద్ధమునందు జయమును సంపాదించగలిగిరి. ఆ క్షణమె ఐరిషు సమస్యను ఎదుర్కొనవలసి వచ్చెనని గ్రహించి, ఆ ద్వీపముయొక్క ప్రతినిధులను లండను నగరమునకు రప్పించి వారితో సంధి యొడంబడికకు సిద్ధులైరి. కాని ఐరిషు ప్రతినిధులయందు ఐకమత్యత కుదురదాయెను. నాలుగు సంవత్సరములకుపైగా ఘోరమగు తిరుగుబాటును నిర్వహించిన యోధులతో నాయకత్వము కొరకు ప్రయత్నించినవారు కొందరు, ఉత్తర ఐర్లండునకు ప్రత్యేక రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము శాసనసభలు నిచ్చుటకు అంగీకరించువారు కొందరు, యిందుకు ప్రతికూలురు మరికొందరు, ద్వీపమంతకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కావలయునన్నవారు, ఇందుకు బదులుగా బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందిమిడియుండి స్వేచ్ఛాప్రవృత్తి నవలంబించుటకు వీళ్లనిచ్చినచో సంతృప్తి నొందువారు కొందరు. సుప్రసిద్ధ రాజ్యాంగ ... ఇంగ్లీషు ప్రతినిధులతో సమానమైన తెలివితేటలతో రాయబారము నడుపుటచేత కాలిన్సు గారు ఐర్లండు తరఫున లండను సభనలంకరించుట తటస్థించెను.

ఈ కారణములవలననే ఆంగ్లో అయిరిషు సంధి పత్రము అమలులోనికి వచ్చినను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలుగజేయకపోయెను. ఉత్తర అయిర్లాండునకు ప్రత్యేక రాజ్యాంగ మేర్పరుపబడినది. అయిరిషు జాతీయులలో అంతర్వాదములు బయలుదేరినవి. దక్షిణ అయిర్లాండుయొక్క ప్రభుత్వము అప్పగింపబడినది. 1920 కు తరువాత జరిగిన అర్థిక సంప్రదింపుల వలన అయిరిషు భూవార్షికములు తేలకపోయినవి. డీవలీరా మున్నగు నిజమైన జాతీయవాదులు కారాగృహములకు పంపబడిన తరువాత మితవాదియగు కాస్‌గ్రేవు నాయకుడు అయి ప్రభుత్వము 1922 మొదలుకొని యీ సంవత్సరపు మొదటివరకు నిర్వహించెను. ఇతడు బ్రిటిషువారికనుకూలముగా ప్రవర్తించెననుటలో సందేహములేదు. ఈ ఆక్షేపణ లేకపోయినచో, కాస్‌గ్రేవు నాయకులు అయిరిషు స్వేచ్ఛా రాష్ట్రము యొక్క అభివృద్ధికి పాటుబడెననుటలో ఆశ్చర్యము లేదు. అన్ని విధముల కాస్‌గ్రేవు ప్రభుత్వమువారు దేశీయాభివృద్ధి పెంపొందించిరి

కాని జాతీయ గౌరవమును తగురీతిని పోషింపలేదనియు, అర్థిక విషయములలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి సామర్థ్యము నవలంబించిరనియు నిర్ధారణచేసి అయిరిషు ప్రజలు ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికలలో అయిరిషు ఓటరులు కాస్‌గ్రేవు ప్రభుత్వమువారిని పదభ్రష్టులు గావించిరి. కాస్‌గ్రేవు స్థానమున డీవలీరాగారు దేశీయ కార్యక్రమమును చేపట్టిరి. దేశ నాయకుల సహాయముమీద వీరు ప్రస్తుతము అయిర్లాండు దేశమునకు ప్రెసిడెంటుగా పనిచేయుచున్నారు. కాస్‌గ్రేవు ప్రభుత్వముయొక్క అంత్యకాలములో అమలులో పెట్టబడిన అర్థికశాసనములను రద్దుచేసి దేశముయొక్క సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకై పాటుపడుచు శాసనములను చేసిరి. జాతీయ నాయకులను డీవలీరాగారు విడుదల చేసిరి. ఇదియుగాక రాజకీయ ప్రమాణ సిద్ధాంతమును రద్దుచేసి భూవార్షికములను యిచ్చుటకు వీలులేదని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసెను. ఈ రెండు విషయములవలన ఆంగ్లో అయిరిషు సంబంధ బాంధవ్యములు పతనమాయెను.

రాజకీయ ప్రమాణసిద్ధాంతము
వివిధాభిప్రాయములు

బ్రిటిషు సామ్రాజ్య రాజకీయ ప్రమాణములు అత్యంతరముఖ్యమైనవి. రాజుగారు సామ్రాజ్యమునకు మూలాధారమని వీరి నమ్మకము. శాసనసభలు, మంత్రివర్గములు, సామ్రాజ్య విశేషములు మున్నగువాటికిని, ప్రధానముగా రాజుయొక్క ప్రభుత్వము నెన్నుకొనవచ్చుటకు, రాజులేనిదే రాజ్యాంగము నడువజాలదను సిద్ధాంతము యిప్పటి కాలములో గూడ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము నంగీకరించుకొనియున్నది. శాస్త్రీయముగా విచారించినచో, రాజు మంత్రివర్గము చేతిలోనుండు కీలుబొమ్మగా ప్రవర్తించవలయును. మంత్రివర్గము రాజు శాసనసభయొక్క సిఫార్సులు, శాసనములను సర్వస్వతంత్రముగ దేశీయ ఓటరులచే స్థాపింపబడు ఇట్టి సభ్యులవారు సామ్రాజ్య మందు భారతదేశము తప్ప యేకరూపము గలిగియున్నటికి రాజుయొక్క అధికారము మూలాధారము, కాని యిది పైపైన మాత్రమే యిప్పటికిని నిజముగా శాసన

సభకు ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధి తన స్థానమును నలంకరించుటకుపూర్వము రాజునకు జోహారుచేసి తీరవలయును. మన దేశమునందలి శాసనసభలలో గూడ యిట్టి లాంఛనము అమలులోనున్నది.

శ్రీ డీవలీరాగారు యీ సంప్రదాయము ననవసరమని వాదించిరి. ఎందువలన యనగా, మొదటిది ఐరిషు రాష్ట్రముయొక్క పేరు "స్వేచ్ఛారాష్ట్రము". ఇట్టి రాష్ట్రమునందు బ్రిటిషు రాజుగారికి జోహారుచేయుట ఆత్మగౌరవమునకు నష్టము. ముఖ్యముగా యిటీవల ఎన్నుకొనబడిన శాసనసభయందు యిట్టి ప్రమాణ మనవసరమని నిర్ధారణ చేయబడినది. శ్రీ డీవలీరాగారు ఉపయోగించిన ఆర్గుమెంటులలో రెండవ కేసు యిట్టి ప్రమాణమువలన ప్రయోజనమేమియు లేదు. హానికూడ లేదు. బ్రిటిషువారికి తమ సంప్రదాయములందు (ముఖ్య)ముగా రాజకీయ ప్రమాణము మున్నగువాటియందు) యెంత గౌరవమో అయిరిషు జనులకు తమ జాతీయగౌరవమంత ముఖ్యము కాబట్టి యీ రాజకీయ ప్రమాణము రద్దుచేయబడినది.

భూవార్షికములు న్యాయవిధానము

ఆంగ్లో అయిరిషు రాజకీయ ఒడంబడిక అనంతరము యీ రెండు రాష్ట్రములకు సంబంధించిన అర్థిక విషయములను పరిష్కారము చేయుటకు మరియొక ఒడంబడిక జరిగియుండెను. ఈ ఒడంబడిక యొక్క ఉద్దేశమేమనగా పూర్వకాలమునుంచి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తమ దేశీయనాయకులను గౌరవించుటకుగాను యిచ్చుచుండిన ఎస్టేటులను అయిర్లాండులో కొంతభాగమును అక్రమించుకొని యున్నవి. ఇట్టి ప్రభువులలో చాలమంది ప్రముఖులు యింగ్లండును వదలక తమ అయిరిషు ఎస్టేటులను యితరులకిచ్చి వ్యవహారములు నడుపుచుండిరి. ఇట్టి మధ్యవర్తిత్వము

న అనుభవించుచున్న కౌలుదారులు తమయొక్క స్వలాభముకొరకు భూస్వాములకు ... నాదరణను జూపించుచు దేశముపై దాడిచేయుచుండిరి. ప్రభువులు మంచివారు గావచ్చును. వ్యవసాయకులు యిట్టి ప్రభువులయెడల గౌరవభావమును జూపింపవచ్చును, కాని వీరిద్దరికి సంబంధ బాంధవ్యములు లేనిచేత దేశము క్షీణింపసాగెను. ఇట్టి ప్రభువులలో కొందరు బ్రిటిషు భూస్వాములలో నెవరైనను తమ అయిరిషు ఎస్టేటులను అమ్మివేయ సమ్మతులయినచో, అయిరిషు సేద్యగాండ్రు యీ భూములను కొనుటకు ద్రవ్యమును సమకూర్చలేకుండెడివారు. ఈ విధముగ భూములు ఒకరి చేతినుండి మరియొకరిచేతికి మారిపోయినను, అయిరిషు ప్రజలు మాత్రము బాగుపడుటకు వీలులేకపోయెను. ఈ అర్థిక ఒడంబడిక యిట్టి ... మార్పులకు ప్రయత్నించెను.

ఈ ఒడంబడిక ప్రకారము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అయిరిషు ప్రజలకనుకూలముగా సాధ్యమైనంతవరకు యింగ్లీషు భూస్వాములవద్దనుంచి భూములను కొనియుండిరి. ఈ భూములను అయిరిషు వ్యవసాయదారులకు సులభమగు అంచనా క్రమమగు అమ్మకపువిధానముమీద పంచియిచ్చియుండిరి. నూతన అయిరిషు పట్టాదారులందరు ప్రతిసంవత్సరము తమయొక్క భూముల క్రయధనములో కొంతభాగము బ్రిటిషువారికి యివ్వవలసియుండును. ఈ భూవార్షికములను అయిరిషు ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రజలదగ్గరనుండి వసూలుచేసి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి ప్రతిసంవత్సరము చెల్లించవలసియుండును. ప్రస్తుతపు లెక్కల ప్రకారము యీ భూవార్షికములు సంవత్సరమునకు నాలుగుకోట్ల రూపాయలై యున్నవి. ఈవిధముగ యిరువది మూడుసంవత్సరములు యిచ్చినగాని లెక్కలు పూర్తిగాజాలవు

కాని స్వీయ ప్రభుత్వము లభించిన తరువాత పది సంవత్సరములలో మాత్రమే యీ వార్షికములను చెల్లించుచు నేయుదురనిరి. డివెలీరాగారు మాత్రము అయిర్లండు యిక ముందు యీ విధముగా చెల్లింపరాదని నుడివిరి దీనికి కారణమేమన వార్షికములను నిర్ధారణజేయు కాలమునందు, అనగా ఆర్థిక ఒడంబడిక కాలమునాడు, గుమాస్తేటులయొక్క ధరలను న్యాయముగా నిర్ణయింపలేదనియు, యిందువలన అయిరిషు ప్రజలకు చాలనష్టము వచ్చినదనియు, పైగా అనాదికాలమునుంచి యింగ్లండు అయిర్లండుయొక్క ప్రభుత్వమువలన అనేకలాభములను అనుభవించి యున్నదనియు, యిక అనుభవించుటకు ప్రజలు ఒప్పుకొనరనియు, ముద్రించి యుండిరి ఒకవేళ బ్రిటిషువారు యీ నిరాకరణమును నిరసించినచో, సామ్రాజ్యాంతర రాష్ట్రములనుంచి ఎన్నుకొనబడిన మధ్యవర్తులయొక్క తీర్పునకు అంగీకరింతుమని డివెలీరాగారు నుడివిరి

ఈ చర్య బ్రిటిషువారికి అయిష్టమాయె మొకటిది, వార్షికములకు తమకు హక్కు కావున తాము వాటిని రాబట్టుకొనెదమనిరి మధ్యవర్తిత్వము కావలెనన్నచో బ్రిటిషు అధినివేశ రాష్ట్రియులలో కొందరివలన పరిష్కారము జేసికొనవచ్చును ఇందుకు అయిర్లండు అంగీకరింపలేదు గావునే, గడువుకాలము దాటనతోడనే అయిర్లండునుంచి యింగ్లండునకు దిగుమతియగు వస్తువులపై అధికపన్నులను విధించి అందు మూలముగా తమ వార్షికవిలువను రాబట్టుకొనుటకు బ్రిటిషువారు మొదలిడిరి

యీ బ్రిటిషుచర్యను నిరసించుచు డివెలెరాగారు అయిర్లండులోనికి దిగుమతి గాబడుచున్న బ్రిటిషు వస్తువులమీద తిరుగు పన్నులను విధించినదియేగాక యింగ్లండుతో యింతవరకు జేయబడుచున్న వాణిజ్యమును యితరరాష్ట్రములలో ప్రసరింపజేయుటకుగాను తగినమార్గములను వెదక ప్రారంభించిరి యీ ప్రచారమునకు ఉపయోగపడుటకు కావలసిన ద్రవ్యమును శాసనసభయొక్క అనుమతిమీద భద్రము జేసియుండిరి కాబట్టి ప్రస్తుతము యింగ్లండునకు అయిర్లండునకు వాణిజ్యసంఘర్షణ మిక్కుటమాయెను

అటావా సభయొక్క విఫల ప్రయత్నములు

ఈలోపల అటావాసభ సమావేశమాయెను ప్రప్రథమున అయిరిషు ప్రతినిధులు యీ సభలో పాల్గొనగను అధైర్య ముద్భవించినను తుదకు యీ సభ్యులమాత్రము సామ్రాజ్యార్థిక సభయందలి చర్చలయందు శ్రద్ధవహించిరి యింగ్లండుతో ఆర్థిక వాణిజ్య సంధి కుదరగలదను ఆశ మొకటియుండును. మొవరికిని కలుగదాయెను. యింపీరియలు ప్రిఫరెన్సు అయిర్లండుమీద ప్రయోగించుట కేమాత్రమును వీలులేకపోయెను. కాని అయిరిషు ప్రతినిధులు, యితర బ్రిటిషు అధినివేశ ప్రతినిధులతో సంప్రతించుటకు మాత్రము సులువైన మార్గము లనేకములు యేర్పడినవి అయిర్లండు దక్షిణ ఆఫ్రికాలు, ప్రచురింపబడిన అటావా ఒడంబడికవలన, వాణిజ్య ఒడంబడిక నొకదానిని తయారుజేసినట్లు తెలుచున్నది. యింగ్లండునకు యిప్పటిలో పన్నుల బాధవలన పోజాలని వర్తకము యీ విధముగా యితర రాష్ట్రములకు సరఫరా జేయుటకు ఐరిషువారు ప్రయత్నము జేయుచున్నారు యిదివరలో అఖిలభారత శాసనసభాధ్యక్షులైన విఠల్ భాయి పటేలుగారు భారతదేశమునకును అయిర్లండునకు తగిన వాణిజ్య ఒడంబడికను తయారుజేయుటకుగాను డబ్లిను నగరమునకు డివెలెరాగారి ఆహ్వానముమీద పోయియుండిరి

ఆంగ్లో-అయిరిషు సంఘర్షణయొక్క యవసానమును గురించి మనము ఆలోచింపవలయును యింగ్లండు తనయొక్క పేరు ప్రఖ్యాతులమీద ఆధారపడి యుండుటకు ప్రయత్నించవచ్చును యిటుల చేసినచో, అయిరిషు నూతన జాతీయభావము దీనినెపుడు క్షమించదు యిందుమూలమున బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునుండి అయిర్లండు చీలిపోగలదు చీలిపోయినచో, జాతీయభావముతో చెలరేగుచున్న దక్షిణ ఆఫ్రికా, భారతవర్షము మున్నగు అధినివేశ రాష్ట్రములకు మార్గదర్శి కాగలదు ఇందువలన బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము విచ్ఛిన్నము కాగలదు యిట్టి ఉపద్రవమును తప్పించుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు వృథయగు పరువుకొరకు పనులాడక అయిర్లండుతో సంప్రతింపుమీద సంధిచేసుకొనవలసియుండును యిట్టి స్వార్థమగు మార్గమును యిరుపక్షములవారు అవలంబింతురా అను ప్రశ్నకు యిప్పటిలో జవాబిచ్చుటకు అవకాశములేదు

(అ ప్ర)

బ్రిటీషు యిండియా వార్తలు

ఆలిండియా మస్లిములగుయొక్క అసంతృప్తి

సిమ్లా సెప్టెంబరు ౫—౧౯౩౨

ఆలిండియా మస్లిము లీగు కౌన్సిలుసభ గత సాయంకాలమున పూర్తియాయినది నవాబు సర్ మహమ్మద్ యాకూబుగారు అగ్రస్థానము వహించిరి అనేక తీర్మానములు గావింపబడెను

(౧) మక్డానల్డు గారి గవర్నమెంటువారు గావించిన సాంఘిక పరిష్కారము మస్లిములకంత తృప్తికరము గాలేదు

(౨) బెంగాలు పంజాబులలో మస్లిములకు రావలసిన అధిక్యతను నిరాకరించుట యుక్తము గాదు

(౩) సింధుదేశమును బొంబాయి రాజధానినుండి వేరుచేయుట కొలసరు కూడను ఇండియా రాజ్యాంగ చట్టమును మార్చునపుడు సింధుదేశమును బొంబాయిరాష్ట్రమునుండి చీలదీసిన విషయమును చట్టమునందు పొందుపరుపవలయును

(౪) ఉభయ సభల రక్షణలలో కేంద్ర ప్రభుత్వ బాధ్యతను స్థాపించునప్పుడు గవర్నమెంటువారు చురుకుగా పనిచేయవలయును

(౫) సంస్థానాధిపతులు ఫెడరేషనులో చేరుటకు సమ్మతించు నంతవరకు బ్రిటీషుయిండియా ఫెడరేషను ఏర్పడకుండుట తప్పు

(౬) ఇండియాకు బ్రిటనుకును సమాధానము కుదురవలయునన్న రౌండుటేబిలు కాన్ఫరెన్సుపద్ధతి అవలంబించుటయే యుక్తము

(౭) ఫెడరల్ శాసనసభలో మొత్తము స్థానములలో మూడవవంతు మస్లిములకు యివ్వవలయును

(౮) బొంబాయి రాజ్యాంగ చట్టమునందు శేషాధికారము ఫెడరేషనులో చేరు రాష్ట్రములకు యివ్వవలయును

(౯) అస్సాము లెజిస్లేటివు కౌన్సిలులో మస్లిములకు రావలసినస్థానములకంటె తగ్గియున్నవి

(౧౦) అయినను మొత్తముమీద బ్రిటీషు గవర్నమెంటువారి పరిష్కారము ఒక మోస్తరుగా రాజ్యాంగ నిర్మాణ విఘ్నముల దొలగించినది,

(౧౧) ఈకాన్ఫరెన్సు మస్లిముల కోరికలను హానిలేకుండ ఇండియాకు స్వరాజ్యము స్థాపించుటకై మస్లిములందరును ఇతరసంఘముల ప్రతినిధులతో కలిసి పనిచేయవలసినదిగా కోరుచున్నది

తీర్మానములలో పై విషయములు స్పష్టపరుపబడి యున్నవి

భట్లపెనుమర్రు

భట్లపెనుమర్రు గ్రామ పోలీసు [illegible] చేయుట వలన చలసాని కోటయ్య [illegible] వాగీశ్వరరావు మున్నగు వారికి [illegible] తగిలెను ఆగష్టు ౧౧ తేదిని భట్లపెనుమర్రు గ్రామ [illegible] కాంగ్రెసు [illegible] బెల్లంకొండ [illegible] కాంగ్రెసు భవనమును స్వాధీనము [illegible] కాంగ్రెసు వాలంటీరులను [illegible] కొట్టిరి [illegible] తో వచ్చి [illegible] విచారించి [illegible]

తెనాలి

తెనాలి తాలూకా మహాసభాధ్యక్షులైన శ్రీమాన్ కంచంపాటి మాణిక్యాంబ (౧౯) గారికి క్రిమినలు అమెండుమెంటు చట్టము ౧౭ (౧) సెక్షను క్రింద ౬ మాసములు కఠిన శిక్ష విధింపబడెను [illegible] తెనాలి తాలూకా సభ మారెళ్ళవాడిలో జరిగినది [illegible] జయ్యా చౌదరి [illegible] చౌదరి [illegible] చౌదరి [illegible] క్రిమినలు లా అమెండుమెంటు చట్టము క్రింద నే ౬ మాసముల కఠినశిక్ష విధింపబడిరి [illegible] బి క్లాసు [illegible] వారికి సి క్లాసు నొసంగిరి

కాకినాడ

పిఠాపురము దగ్గర నున్న [illegible] కాంగ్రెసు డాక్టరు చెరుకొండ [illegible] రావుగారు కాకినాడలో ఆగష్టు ౨౨ తేదిని, బ్రిటిషు వస్తు బహిష్కారమును [illegible] చుచుండ పోలీసువారు వచ్చి యరెస్టు చేసి తీసికొని పోయిరి వారిని హెడ్ కానిస్టేబిలు డిప్యూటీ మ్యాజిస్ట్రేటుగారి యొద్ద [illegible] రామారావు [illegible] దోషి [illegible] చెప్పగ [illegible] రావుగారికి మొత్తము మీద నొక సంవత్సరము శిక్ష విధింపబడెను [illegible] నొసంగబడెను

ఆగష్టు ౨౦ తేది కాకినాడలో మరొక [illegible] వర్తకుని యింటి [illegible] పోలీసు [illegible] చేయవలసిన దేమియు కనుపించలేదని తెలియుచున్నది

ఏలూరు

ఏలూరులో ఆగష్టు ౨౨ తేదిని [illegible] నారాయణరాజు [illegible] కాంగ్రెసు బులిటినులను పంచిపెట్టెను పోలీసు [illegible] అరెస్టు చేసిరి

ఈ నెల ౧ తేదిని కాంగ్రెసు వలంటీర్లు ఏలూరు, బెజవాడల మధ్య [illegible] గొలుసును లాగి మూడు పోట్ల నాపియుండుటచే కలకత్తా మెయిలు ఏలూరుకు అరగంట ఆలస్యముగా చేరినట్లు తెలియుచున్నది ఈసందర్భములో పోలీసువారు ఏడుగురు వలంటీర్లను అరెస్టుచేసిరని [illegible] బడినది

ఒంగోలు

ఆగష్టు ౧౫ తేది ఒంగోలు కాంగ్రెసు వాలంటీర్లు ఒంగోలు తాలూకాసభను జరుపుటకు సమావేశము డిస్ట్రిక్టు మాజిస్ట్రేటు [illegible] ప్రొద్దున [illegible] ౧ గంటలకు ప్రారంభమయ్యెను ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులను ఘుడియపూడి వెంకటరత్నము అన్నదమ్ములు చిన్నబ్బాయిగారు ప్రతినిధులను ఆహ్వానించుచు ఉపన్యాసమొసగిరి పిమ్మట సభాధ్యక్షులైన బత్తిన వెంకటరంగయ్యగారు అధ్యక్షోపన్యాసము చదివి ఢిల్లీ కాంగ్రెసు తీర్మానములను బలపరచగా [illegible] సమావేశము ముగిసిన తరువాత ప్రతినిధులు జెండాతో నూరేగింపు చేయుచు [illegible] వచ్చునప్పటికి పోలీసువారువచ్చి [illegible] ప్రతినిధుల నరెస్టుచేసిరి ఈ క్రింద [illegible] ఒంగోలు సబుజయిలులో [illegible] గుళ్లపల్లి ఆదినారాయణగారు, [illegible] వాసిరాజు రాజేశ్వరరావుగారు బత్తిన వెంకటరంగయ్యగారు, అన్నదమ్ములు చిన్నబ్బాయిగారు [illegible] గుండుజంటి శేషయ్యగారు గండికోట నరసింహముగార్లు [illegible] మును జూచుటకువచ్చిన వందమందిలో వాసిరాజు సుబ్బయ్య అను నొక డరెస్టు [illegible] క్షమాపణ చెప్పుకొనగా విడుదల చేయబడెను

బెజవాడ

ఇమ్మానేని రాఘవయ్య శర్మ, పి ఆదినారాయణ [illegible] గాజుగోపాలగార్లు అరపాపురం, గన్నవరం స్టేషనుల మధ్య [illegible] గొలుసును లాగి రైలు నాపినందున అరెస్టు చేయబడి [illegible] రూపాయల జరిమానాయును క్రిమినలు లా అమెండుమెంటు చట్టము ౧౭ (౧) సెక్షను క్రింద ౬ మాసములు శిక్షయు విధింపబడిరి [illegible] మ్యాజిస్ట్రేటు గారిచే విధింపబడినది

విశాఖపట్టణము

విశాఖపట్టణము జిల్లా మహాసభ ఆగస్టు [illegible] తేదిని కైలాసపట్నములో శ్రీమతి చేపనమళ్ల బుచ్చి రామాయమ్మ గారి యధ్యక్షత క్రింద జరిగినది. శ్రీ కొప్పురంతి సత్యనారాయణ గారి ఆహ్వాన [illegible] గారి ఆహ్వాన సంఘ కార్యదర్శిగా యుండిరి. సభా కార్యక్రమము మంత్రము నిర్విఘ్నముగా జరిగెను. ఢిల్లీ కాంగ్రెసులో చేయబడి, మరల సురూవాయిలో జరిగిన ఆంధ్ర మహాసభ వారిచే [illegible] తీర్మానములను [illegible] లేకగ్రీవముగా నామోదించినది. సభానంతరము [illegible] పోలీసువారు [illegible] చేసిరి. అనగా శ్రీమతి చేపనమళ్ల బుచ్చిరామాయమ్మ మిసుల లక్ష్మీనరసమ్మ, మిసుల శేషమ్మ, గారి సత్యనారాయణమ్మ, [illegible] మరల [illegible] గార్లు నరెస్టు చేయబడిరి.

విశాఖపట్టణములో జిల్లా ఖద్దరు నిలయపు మ్యానేజరైన జె. వి. [illegible] గారికి [illegible] [illegible] పోలీసువారు [illegible]. [illegible] యొక్క [illegible] కనబడలేదు.

గుడివాడ

గుడివాడ [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] ఫసలి నాడు జరీదాలో ప్రకటింపబడినది.

హైదరాబాదు రాజ్యపు టప్పాను గురించి న్యాయశాసన సవరణ

నిషాక్ (౧) బాబతు సన్ ౧౩౪౧ ఫ.

శ్రీ నిజాము గారిచే ౧౩౪౧ ఫసలి [illegible] తారీఖున మంజూరు చేయబడినది

పీఠిక

టప్పాను గురించి న్యాయశాసనమును సవరించ [illegible] ఈ దిగువ ప్రకారము హుకుమగుచున్నది.

శాసనము పేరు, అమలులోకి వచ్చు

తారీఖు

దఫా (౧) ఈ శాసనము హైదరాబాదు రాజ్యపు టప్పాను గురించిన న్యాయ శాసనసవరణ శాసనమని [illegible] బడును. జరీదలో ప్రకటింపబడిన తారీఖునుండి అమలు లోనికి వచ్చును.

దఫా (౨) యొక్క అధిక్యము మరియు రద్దు చేయుట

దఫా (౨) టప్పా న్యాయశాసనము యొక్క [illegible]

టప్పా మహసూలు (ను కమ్ము) వసూలు చేయువిధము

దఫా (౯) [illegible] యీ శాసనము ననుసరించి [illegible] టప్పాద్వారా వచ్చిన వస్తువయొక్క [illegible] లేక యితర విధముగ టప్పామహసూలు (మహసూలు) చెల్లింపవలసియుండి చెల్లించక నిరాకరించిన సందర్భమున టప్పాఖాన అఫిసరు (నాజము టప్పాఖాన) యొక్క [illegible] యిట్టి విషయమును గురించి చర్యచేయుటకు అధికారము. [illegible] ఆ సమయములో అట్టిమనుజుడు [illegible] సంబంధించియుండు నాజము [illegible] అట్టి సొమ్ము చెల్లించక నిరాకరించిన మనుజునితో, ఈ శాసనము ననుసరించి [illegible] వసూలు చేయుటకు నాజము [illegible] కలదు.

మరియు ఇట్లు నిరాకరించిన మనుజుని పేర టప్పా ద్వారా [illegible] యితరవస్తువులను, [illegible] అట్టిమనుజుడు [illegible] చెల్లింపవలసిన ద్రవ్యము చెల్లించువరకు, లేక పైనవిధింపబడిన ప్రకారము ద్రవ్యము వసూలు చేయునంతవరకు [illegible] నాజము టప్పాకు అధికారము కలదు.

శ్రీ రంగారెడ్డి బి. ఏ. — హైదరాబాద్
భాషాంతరీకరణ — మోహరము

—

౧౩౪౧ లో జరీదాలో
ప్రకటింపబడినది

హైదరాబాదు రాజ్యపు దస్తావేజుల రిజిస్టరు చేయుటను గురించి న్యాయశాసన సవరణ

—(౧)—

నిషాక్ (౭) బాబతు ౧౩౪౧ ఫ.

మహాఘనతవహించిన శ్రీ నిజాముగారిచే ౧౩౪౧ ఫసలి [illegible] నెల [illegible] తారీఖున మంజూరు చేయబడినది.

పీఠిక

యూరోపియనుల పేర లేక అమెరికాదేశముల పేర భూములు పరివర్తన చేయుటకు సంబంధించిన దస్తావేజుల రిజిస్టరు చేయుటను గురించిన న్యాయశాసనమును సవరించవలసిన [illegible]. ఈ దిగువ ప్రకారము హుకుము [illegible].

సంగ్రహనామము, వ్యాప్తిస్థలము అమలులోనికి వచ్చు తారీఖు

దఫా (౧) ఈ శాసనము హైదరాబాదు రాజ్యపు దస్తావేజుల రిజిస్టరు చేయుటను గురించిన న్యాయశాసన సవరణ శాసనమని పిలువబడును. జరీదలో ప్రకటింపబడిన తారీఖునుండి హైదరాబాదు రాజ్యమునందంతటను అమలులోనికి వచ్చును.

దఫా (౨) [illegible] అనునది అధికము చేయుట

హైదరాబాదు రాజ్యపు దస్తావేజుల రిజిస్టరు చేయుటను గురించిన న్యాయశాసనము యొక్క [illegible] దఫా [illegible] దఫా (అ) అను దఫ అధికము చేయబడును

యూరోపియనుల పేర లేక అమెరికాదేశస్థుల పేర భూముల పరివర్తన చేయుటకు దస్తావేజుల రిజిస్టరు

దఫా (౧౬-)(అ) [illegible] లేక అమెరికా [illegible] భూముల పరివర్తన [illegible] భూ [illegible] మంజూరునకు కట్టుబడియుండు సందర్భమున దస్తావేజు [illegible] రిజిస్టరు చేసికొనినయెడల అట్టి [illegible] దస్తావేజు, రిజిస్టరు చేయునప్పుడు [illegible] మంజూరు యిచ్చిన [illegible] న్యాయసమ్మతమైన రిజిస్టరు [illegible].

శ్రీ రంగారెడ్డి [illegible] — హైదరాబాద్
భాషాంతరీకరణ — మోహరమ్

—

౧౩౪౧ [illegible] జరీదాలో
ప్రకటింపబడినది

హైదరాబాదు రాజ్యపు వకీళ్ల గురించిన న్యాయశాసన సవరణ

నిషాక్ (౨) బాబతు సన్ ౧౩౪౧ ఫ.

శ్రీ నిజాము గారిచే ౧౩౪౧ ఫ. [illegible] నెల [illegible] తారీఖున మంజూరు చేయబడినది

పీఠిక

హైదరాబాదు రాజ్యపు వకీళ్లను గురించిన న్యాయశాసనము నిషాక్ (౮) బాబతు ౧౩౪౧ ఫసలి. సవరణ చేయవలసిన అగత్యమున్నందున ఈ దిగువ ప్రకారము హుకుము ఆయినది.

సంగ్రహనామము అమలులోనికి వచ్చు తారీఖు వ్యాప్తిస్థలము

దఫా (౧) ఈ శాసనము వకీళ్లను గురించిన న్యాయశాసన సవరణ యని పిలువబడును. జరీదలో ప్రకటింపబడిన తారీఖునుండి హైదరాబాదు రాజ్యమునందంతటను అమలులోనికి రాగలదు.

[illegible] దఫా సవరణ

[illegible]

౧౧ వ దఫాయొక్క సవరణ

దఫా (౬) వకీళ్ల న్యాయశాసనపు ౧౧ వ దఫలో, [illegible] యూనివర్సిటీల [illegible] యల్. యల్. బి. [illegible] అనుమాటలు అధికము చేయవలయును.

శ్రీ రంగారెడ్డి బి. ఏ — హైదరాబాద్
భాషాంతరీకరణ — మోహరము

స్త్రీలను గూర్చి అమీరు అబ్దుల్లాగారి యభిప్రాయములు

"స్త్రీ జీవితమునకు ముఖ్యసౌఖ్యాధారము. కాని గొప్ప బాధకరము" బెట్టి రాసు కన్యకును అమీరుగారికిని జరిగిన సంభాషణ

అమీరు అబ్దుల్లాగారు అరేబియా యిసుక యెడారిలోని ట్రాన్సు జోర్డానియా నామము గల చిన్న సంస్థానాధిపతులు. వీరు తమ వంశపరంపరవల్ల నేమి మతాభిమానము వల్లనేమి ప్రాచీనదేశములందు గొప్పపేరు గాంచినవారు. వీరు హెజాజు రాజగు హుస్సేనుగారి కొమారులు. అలీగారు వీరి సోదరులు. వీరు మొన్న మొన్ననే రాజ్యమునుండి తొలగింపబడిరి. వీరి రెండవ సోదరులయిన ఫైసలుగారు ప్రస్తుతమున మెసపొటేమియాకు రాజ్యాధిపతిగనున్నారు.

అమీరుగారు—భార్యను ప్రేమించే భర్త తప్ప యితరులెవరూ దగ్గరకు పోరాదని మా కుటుంబములవారి మా పురుషుల యభిప్రాయములు. పరాయివారు మా స్త్రీల ముఖములను గూడ చూడరాదు. మాకదియిష్టము.

బెట్టిరాసుకన్య—ఏమి? మీ స్త్రీలను పరదా బయటికి రానియ్యరా?

అమీరు—ఎన్నటికిని లేదు. మా దేశపు స్త్రీలు పరదాలేకుండ ఎన్నడును బయటికి రారు.

రాసు—పరదా తీసివేయుటవలన స్త్రీల యభివృద్ధికి ఎట్టి మనస్తాపకము కలుగును? టర్కీ దేశమునందు స్త్రీలకు పరదా తీసివేయుటవలన వారి యభివృద్ధికే ఏర్పడుచున్నది.

అమీరు—మా ఆచారములు యభివృద్ధికి సంబంధమేల? నేను వారికి సహాయము కావలయునని కోరుచుంటిని. నేను నా దేశమునందు వారికొరకై చెన్ని పాఠశాలలను స్థాపించియున్నాను. వీనిలో వారికి ప్రస్తుతము విద్య నేర్పబడుచున్నది. వారు చదువుటను వ్రాయుటను దేశచరిత్రమును మరియు గృహకృత్యపు విషయములన్నియు నేర్చుకొనుచున్నారు. గృహకృత్యములను విషయమే వారికి ముఖ్యముగ కావలసినది. మన దేశము చాలచిన్నది. బిడ్డల సంఖ్య హెచ్చుగలదియున్నది. కనుక కుటుంబ పోషణ నిర్వహించే వారికి క్షేత్రమైయున్నది. ప్రస్తుతపు నాగరికత మన స్త్రీలను మార్చివేయుచున్నది.

రాసు—నాగరకత నివారింపగూడదా? మీరు మన స్త్రీల సుఖము కోరరా!

అమీరు—దీనిని చింతించి తలచుదాను. లేక! ఏలయనగా ఆ యూరోపు నాగరికత క్రొత్త వస్తువులను కలుగజేయుచున్నది. మంచి రంగులుగల వస్త్రములను, గౌనులను, వేయుటకును మరియు యూరోపు ప్రదేశపు వైఖరి నవలంభించుటకును దారి చూపుచున్నది. మీరు మిక్కిలి యిష్టపడిన మోటారు బండ్లను కొనుటకై పురుషులను ప్రోత్సహించుచున్నది. ఇంతియకాదు, స్త్రీలు పాశ్చాత్య స్త్రీలవలె గృహాంతర పనులను కూడ చేయగోరుచున్నారు. చాలవరకు మీ స్త్రీలు దారితప్పి నడచుచున్నారు. కుటుంబసంరక్షణయందే పాటుపడినవారు విశేషమే లేకపోయినది. మంచి ప్రభావాలు ఈ విషయము నేను ఇట్టివారు సంపాదించుటకు ఆక్షేపించను.

స్త్రీలు భార్యలుగ మాతలుగ నియమింపబడినారు. వారికి పిల్లలకు సంతానాభివృద్ధి చేయుటయే ముఖ్యకర్తవ్యము. వారు పురుషుల చేయు పనులను చేయబూనిన ప్రకృతి విరుద్ధమగును. ఇంకొక విషయము ఆంగ్లేయులు మరియు అమెరికా దేశపు వారు బహు భర్తల నాచారమున కొందరొప్పుకొనరు!

రాసు—స్త్రీలందరుకూడ భార్యలుగలసర్తను పెండ్లాడినప్పుడు తిరస్కరించిన ఎహుభర్తల నాచారముండ నేరదు. పురుషుడు తనభార్య యిష్టము లేనిది మరియొక స్త్రీని పెండ్లాడుటకు వీలులేదు.

అమీరు—భార్యలు యీలాటి యనుమతిని తమ భర్తలకేల నిచ్చెదరు?

రాసు—మా స్వహస్తముచేతనయు, స్త్రీలపై యాధారపడుట మనసు నిరోధించుకొనవలెను.

అమీరు—ఏమి? పాశ్చాత్యస్త్రీ భర్త తనను కష్టపెట్టే స్త్రీని ప్రేమించుననుకొని దూరముగ చెప్పగలదా?

రాసు—నా పెనిమిటి తన యిష్టమును నెరవేర్చుకొనుటకై మరియొక స్త్రీని ప్రేమించుచున్నాడని నమ్మిన...

అమీరు—ఇరువురు భార్యలు ఒకే భర్తను సేవించుచు సఖ్యముగా నుండగలరని తెలుసుకొంటిరి! నేను అయిదువారు సంవత్సరముల జీవితమును ఇరువురు భార్యలతో జీవించియున్నాను. ఇప్పుడు మీరు కలసియుండగలరని యెరుగుదురా?

రాసు—స్త్రీల విషయమై మీ స్వంత యభిప్రాయమేమి?

అమీరు—నేను స్త్రీని జీవితమునకు ముఖ్యసౌఖ్యాధారమని ఒప్పుకొన్నను నాకు మాత్రము గొప్పబాధకరముగ చేయుచున్నది.

సారస్వత మందిరము

(పై. సూ. శా)

దేవా నిన్ను సామి పూజనము సేయఁగ నా కభిధాన ప్రశంసా
నిశ్చలభక్తి గుణాఖిల స్తుతిని నిర్మల దీక్షగల్గి
భావనమ్మునన్ భక్తితో (శరణంబులు) గాంచు కవ్యాదిప్రజా
వాదంబుల వృష్టి కోరుచు నిజోన్నత దేవాధిపా! ౧
హేతువాదముల పరించి యుండి

చెలువొప్పు దర్శించియుండి
చాతుర్య ప్రకటంబు సేసిన సన్మాన్య ప్రసాదిస్తుతి
చేతోమోదము బాసి సంతసమున చేర్పుచు సద్భక్తి యా
హేతువున్ శక్తి యుక్తి సరిజనక మా హేమన్ దేవాధిపా! ౨
కృషి సాఫల్య సుఖాప్తి కొత్తగును కర్తృత్వంబు గీల్కొల్పి మా
నుత మెందైన వినుత పలికించు జగము

లోకమ్ము మహోన్నత సౌ
ఖ్యసమూహంబు కరంబున మనసొక్క ప్రేరణయై యొప్పి స
త్యపమా లోకనమైన నిర్మలపు నిర్వాణంబు దేవాధిపా! ౩
నిత్యమ్ము సృష్టించు కోయున తత్త్వ ప్రకారము
ప్రాకృతమ్మును గనుట కౌతుక సుగంధానా మానంబులో
నేకజాము నృత్తా నృత్తాన్యమను నాటకమ్ములు నాదములు
పాలించెదవు జీవుల కెల్లను మహత్వ దేవాధిపా! ౪
ఆశా మోహాను మత్సరముల్ నలుల మిథ్యాభావ గర్వాంధ
భ్యాసా సకలజేసి యెన్నడును లభ్యానందభావ
మోహంబు గదియంగ జేసె పరనిద్వేషమ్ము
శ్రేయా! యీ దృఢబంధనంబు కులపా నా పు దేవాధిపా! ౫
నీ సౌజన్య కృపా మహత్వమున నా నీ శాంత్యనుకల్యాణ వాం
ఛా సాఫల్యము లందు నీ సకల పుణ్య దివ్యాదిమయ
నిసారావళియందు నీ మకరళ నీ మాయ
హేతు సర్వాపరిగాంచి లోన బాగుండు కొన్నావు దేవాధిపా! ౬
నీ గాంభీర్యము లోకపావన మహానీయా
శ్రీగోత్రాచలముల ప్రవిమలశ్రేణులు నానా ప్రకృతుల
శ్యామోదార గభీర విశ్వముల భూతాళి నిరంతర
వేగ దాబాశగాంచి లోన బాగుపడు దెవ్వాడవు దేవాధిపా! ౭
ఎంతో మనోజ్ఞమైన యసామాన్యచిత్ మీ మేటియై
తంతంబే గమనించదగ్యోగద యూ యాశపాత్యంతరం
బిందెవర్ గొనియాడి వస్తురము జూ! యాశిల్ప చాతుర్యమం
చెంతో నేత్రము లరంబెయాడగ వచ్చిల్లు దేవాధిపా! ౮
రంగుల్ పూచియు పత్రముల్ కలిగి చిత్రాకారముల్ వ్రాయు వ
ల్పాగారాల శిల్పమ్ముల్ కలిగి రూపంబుల్ వికసించుగ్గ
తంగిత్వాని మహత్వ భూజయు నెపుడు నెసంకల్పమా
స్తంగా వింత నఖండ సృష్టిరచనా ప్రావీణ్య దేవాధిపా! ౯
కడు లేవద్ద ప్రబల్లకంబుల నె సంగడి సౌకుమార్యంబు గో
మల చిత్రాంశుల వర్ణసూనముల సొంపౌ మార్దవంబుల్ లియ
త్తిల విస్తార విహారి విహంగ ధ్యానంబు సమానమౌ
లలిలావణ్యము శుకీ నేవల నిల్పు రీతుల దేవాధిపా! ౧౦
పగనా నేర్పు కల్పవృక్ష జగమూ పాలిక ప్రయత్నించి భా
సురసౌందర్య విలాసహాస నవిధముల్ నూతన మహోద్యంబుగా

బరగన్ భావనికోరకంబగి మలకుంచెబాగై విసారించు నా
పరమైలిస్వము నింపజాలదుగదా పెన్నాత్మ దేవాధిపా! ౧౧
ఘనయంత్రంబుల ఘనపధానాంతర నా కొవ్వారు యానంబులో
స్థిరకార్యాలను చిత్రసౌఖ్యవరుల్ ప్రఖ్యాత విగ్రతుల్ సృజిం
చెనరుంచాత్మ మనీషలోకీ సుఖోపప్రక్రీనాతోలుండె
యనమాయానిమ ప్రణుల్ సృజింపగ నెంత యిదె దేవాధిపా
(శేషము)

అష్టావధానము

శుక్రవారము ౨౫ ఆగష్టు ౨౫వ తేదిన సాయంకాలము ౫ గంటలకు హైదరాబాదులో రెడ్డి హాస్టలునందు శ్రీమాన్ విద్వాన్ కవికేసరి కిశోర అవధాన కుశల ఉపన్యాసశిరోమణి:—

శ్రీ వేంకట నృసింహాచార్య శాస్త్రిలు గారిచే

ఆంధ్రగీర్వాణ కవిత్వావధానము రచింపబడును.

<u>యీ సభకు శ్రీయుత</u>

పండిత సురవరము ప్రతాపరెడ్డి

<u>బి. ఎ. బి. ఎల్.గారు అగ్రాసనాధిపత్యము</u> వహించెదరు. సభకు హైదరాబాదువారు రెండవసారి కవీశ్వరులని చెప్పవచ్చును. యీ అవధానములు చేయువారు ప్రభుత్వ యువతియాలో తరచుగ నున్నారు. నైజామలో మాత్రము చాలసారులు నవధానవిధానమున ప్రయత్నింప కుంటిరి. యీ శాస్త్రిగారు చిరుప్రాయమునందె యిట్టిశక్తిని సంపాదించుట ప్రశంసనీయము. వీరి యవధానము నిరునకు ఒకరునొకరు శ్రీయుత రావుగారి గృహమునందు జూచి పరీక్షించిరి. మా॥ రా॥ శ్రీ మాడపాటి హనుమంతరావు హైకోర్టు వకీలుగారు అతి శ్రద్ధతో నన్ను ప్రోత్సాహపరచుటచే యీ కార్యమును నిర్వహింప సంసిద్ధులమైతిని. కావున భాషాపోషకులందరును సభకు దయచేసి శాస్త్రిగారి కవితా పాండిత్యమును పరిశీలించి మాకు ముందిట్టి భాషాసేవ జేయుటకు తగిన సంపూర్ణోత్సాహమును ప్రసాదింప ప్రార్థించుచున్నారము.

ఇట్లు
వేంకటరామరావు
కార్యదర్శి రెడ్డియువజనసంఘము,
రెడ్డిహాస్టలు, హైదరాబాదు.

గోలకొండ పత్రిక

[illegible]

బుధవారము

రైతుల కుపకారమా? అపకారమా

ఇటీవల పత్రికలలో నొక [illegible] శాసనము రానున్నదని ప్రకటింపబడినది. ఆ శాసనము [illegible] శాసన సభలో చర్చింపబడి [illegible] బెహాలకూములో శాసనముగా [illegible] తెలియుచున్నది. దీనిలోని విషయము మేము పూర్తిగా [illegible] నందున మేము [illegible] విమర్శించుచున్నాము. ఇది రైతుల భూముల [illegible] బీదరైతులు సాహుకారులవద్ద [illegible] ముగా కుంటుంబ [illegible] వారి భూములను [illegible] చేయుటకు [illegible] కొన్ని యాంకములు తేవలెను [illegible]. బీదరైతులు తమ భూములను [illegible] పూర్తిగా లేక [illegible] తాలూక్దారు గారి [illegible] వ్యవహారములలో వకీళ్లతో [illegible] కచ్చేరిలకు [illegible] కథ కారములేదట. [illegible] సంఘములకే [illegible].

ఈ మద్యలోను [illegible] శాసనము అనేక [illegible] పడుతుంటోనే [illegible] చెప్పవచ్చును. [illegible] మేము మా [illegible] సందేహించునది [illegible] వారి శాసనము [illegible] ఉద్దేశించినారు. [illegible] వారికి లాభకరమా [illegible] చవలెను.

బీదరైతు [illegible] సాహుకారు [illegible] తాలూక్దారు [illegible] కష్టం [illegible] తాలూక్దారు [illegible] తీర్పు చేయుచుండుట [illegible] వారిని [illegible] అనగా [illegible] ఖర్చు [illegible] భరించి [illegible] పోవలెను. [illegible] ౧౦ ఎకరముల భూమి [illegible] ఎకరములు ఈ ఖర్చు క్రిందికే చెల్లకుండ [illegible] యున్నయెడల [illegible] భూమి [illegible] ఇకనో [illegible] బీదరైతు [illegible] పూర్తిచేయు [illegible] ఖర్చు [illegible] వారికిని [illegible] ఖర్చు యిచ్చుటకు సిద్ధముగా యుండవలెనుగదా అట్లున్నసంగతి యీ శాసనములో [illegible].

కొన్ని ప్రాంతములకును కొన్ని [illegible] ఈ శాసనము సంబంధించునట్లు [illegible] ప్రాంతములందు [illegible] నున్నారు. అటవో [illegible]

గవర్నమెంటు ఆఫీసు

[illegible] మా [illegible] తో [illegible]

[illegible] నెలలు దాటి

[illegible]

లములకు సంఘములకు వర్తింపజేయుట యెట్లు సంభవించును.

వకీళ్లు [illegible] లో [illegible] కూడదట! అట్లైన నేగదానుతో విశేషముగా [illegible] కొనవలెను. ఉర్దూ, ఇంగ్లీషు తెలియని రైతు తాలూక్దారు [illegible] లో [illegible] వ్రాయించుకొనెను. బ్రిటిషు ఇండియాలో యేజిల్లాలో యేభాషను [illegible] భాషల నేదరఖాస్తులు, సమనులు, కచ్చేరి వ్యవహారము లంతయు జరుగుచుండును. [illegible] ఆపద్ధతిలేదు. తాలూక్దారు సాహెబులు [illegible] ఎక్కో యొకట్లు [illegible] మ్యాజీ అయినాననుకూడా [illegible] వారికి [illegible] దేశభాషలంగా నేమో తెలియదు. [illegible] నా [illegible] రైతులో [illegible] తెలిసి [illegible] తాలూక్దారుగారికి [illegible] చేయుదురు. [illegible] నేము చేసినారో పాపము!

దీవానీ [illegible] జోక్యములేదట! అనగా [illegible] ప్రభుత్వ [illegible] న్యాయశాఖా విభజనము (Separation of Judical and Executive) [illegible] తాలూక్దారునకు పూర్వపు [illegible] యగుచున్నది.

ఈ పరిస్థితులలో బీదరైతునకు లాభము [illegible] కలుగునని [illegible] వకీలు [illegible] బిల్లు [illegible] ప్రతికలు [illegible] ప్రజలు [illegible] కచ్చేరిలకు [illegible] శాసనముల [illegible].

పత్రికలకు ముందుగా శాసనములు (Bills) ప్రకటించి [illegible] ప్రజలు [illegible] ప్రకటించి [illegible] ప్రభుత్వమువారికి నివేదించుకొన గలరు. ఈ శాసనము ప్రతి [illegible] ప్రకటింపబడలేదు [illegible] విమర్శించినాము పూర్తి శాసనమును [illegible] జూచిన తర్వాత మేము మా అభిప్రాయము నిత్తుము,

మా॥ ఘ॥ నిజాముగారు

శ్రీ మా॥ ఘ॥ నిజాముగారు [illegible] కోట [illegible] నిజామాబాదు [illegible]

పూర్ణ ఉల్లరులు

పూర్ణ [illegible] [illegible] మహమ్మదీయులపై [illegible]

బుల్లెటిను పత్రిక [illegible]

[illegible] పత్రిక [illegible]

స్థానిక వార్తలు

మా॥ ఘ॥ నిజాముగారు [illegible] ఖానుగారికి [illegible] [illegible]

సికింద్రాబాదు [illegible] నివేదన

[illegible] సికింద్రాబాదు [illegible] వ్యాపించినది. [illegible] జాగ్రత్త తీసికొనుచున్నది.

సైకిలు దొంగలు

[illegible] సైకిలు [illegible] సైకిళ్లు [illegible] ప్రబలమగుచున్నవి

[illegible]

[illegible]

[illegible] ఉత్సవములు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ఉచిత [illegible]

[illegible]

దొంగబాలుడు

[illegible]

జోగన్న ... [illegible]

[illegible] విజాపురశాస్త్రిగారిలో చేరిన గొల్లఖిలిలి ... ౩ ... బ్రాహ్మణులు, కోమటి కాపుల ... విమలు ... తెలంగాణా నుండి వెలివేయ ... ఒకపిల్లను పెంచుకొనిన ... పోషించి ... ఈ ... గ్రహించిరి అప్పలస్వామి వినవలసి వచ్చెను.

సింహపుపిల్లలు

ముందొకప్పుడు హైదరాబాదులో సంచారము గావించిన దేవల్ సర్కసువారు పబ్లికుగార్డనునుండి ౫ సింహపు పిల్లలను కొన్నారు.

కన్యా నూతనవిద్యాలయము

సెప్టెంబరు ౧వ తేదీన పైపేర్కొనబడిన పాఠశాల సికింద్రాబాదులో ఉదయము ౯-౩౦ గంటలకు ప్రారంభింపబడినది. రాబాఘుండి రాజబహద్దరు రాజా రాయన్ గారు అధ్యక్షతవహించిరి.

రాజా శివరాజబహద్దరు కర్నాయకరం గారు మొదలగు పెద్దలును ప్రసిద్ధులైన స్త్రీలును వచ్చియుండిరి.

డాక్టరు ఫాటక్ గారు స్వాగతమిచ్చుచు బాలికలకు మాతృభాషలో విద్య నేర్పబడెనొకటి ప్రత్యేకముగా సికింద్రాబాదులో చాలకాలమునుండి ... ప్రస్తుతము ... స్థాపించుటయైనదని తెలిపిరి.

శాసనసభ

౨౦ ఆగస్టు, ౧౯౩౭ మొదలుకొని రెండు సంవత్సరముల వరకు హైదరాబాదు లెజస్లేటివ్ కౌన్సిలు సభ్యుడుగానుండునటుల నవాబ్ మీర్జా ఆలీ ... గారు ... చేయబడినారు వీరు రాజకీయ శాఖా కార్యదర్శి.

శ్రీ ప్రభువుగారి దర్శనము

శ్రీయుత కొండా వెంకటరంగారెడ్డి గారికిని దామోదరరెడ్డి బ్యారిస్టరు గారికిని శ్రీ నైజాం ప్రభువుగారి దర్శనము లభించినదని సంతసించి తెలియుచున్నది.

వివిధవార్తలు

ఆకాశములోని నక్షత్రము భూమిమీదపడుట

రష్యావారి ప్రోత్సాహము [illegible]

సోవియటు రష్యా ... [illegible] ... విమానములు ... ఆకాశములో ... భూమి ... [illegible] ... నక్షత్రములని ... [illegible] ... పరీక్ష ... విమానముల ... [illegible] ... రష్యావారు ... చేయుచున్నారు.

స్పెయినులో కమ్యూనిస్టుల బలము

స్పెయినులో కమ్యూనిస్టులు గొప్పవిజయము గావించుట ... తెలిసికొని పోలీసువారు ... [illegible] ... కమ్యూనిస్టులు ... [illegible] ... స్పెయిను ... పోలీసువారు తెల్పుచున్నారు.

[illegible]

శ్రీశైల జీర్ణోద్ధారనిధి

బహుమతులు పంచిపెట్టబడును

ఒక రూపాయ మాత్రమే!   చందా ధనము   ఒక రూపాయ మాత్రమే!!!

౨,౦౦,౦౦౦ చందాదారులు చేరిన తోడనే ప్రతి చందాదారునకు
ఫోటోలు సహిత శ్రీశైల చరిత్రము బహుమానము
రు. ౭౦,౦౦౦ ల మొత్తమునకు బహుమానము లొసంగబడును

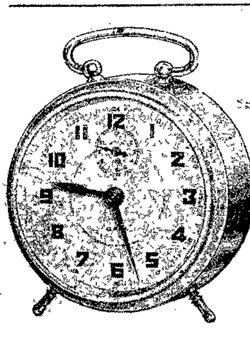
బహుమానముల వివరము

౧వ బహుమానము	రు. [illegible]		రు. ౧౦౦౦	బహుమానము	౩
౨వ	„	౨౦,౦౦౦	„ ౫౦౦	„	౪
౩వ	„	౧౦,౦౦౦	„ ౨౫౦	„	౮
౪వ	„	౫,౦౦౦	„ ౨౦౦	„	౧౬
౫వ	„	౩,౦౦౦	„ ౧౦౦	„	౧౮
			„ ౫౦	„	౩౭
			„ ౨౫	„	౧౨౮

[illegible] మొత్తము ... బహుమానముల మొత్తము ... హెచ్చు తగ్గులు చేయబడును. టిక్కట్లు గ్రూపులుగా ... గ్రూపులు ... టిక్కట్లు ... శ్రీశైల చరిత్రముల ... గ్రూపులలో ... టిక్కట్లు ... బహుమానము ... టిక్కట్లను పంచిపెట్టబడును.

[illegible] మొత్తము ... శ్రీశైల చరిత్రము ... [illegible] ... వారు ... వ్రాయుడు.

గోలకొండ పత్రికాలయము,
హైదరాబాదు దక్కను.
లేక   వాడ్రేవు రామయ్య నాయుడు,
అధ్యక్షుడు శ్రీశైల పరిపాలన సంఘము,
గోపాల పంట్లు, కర్నూలు జిల్లా

నాజు

అన్ని టైంపీసుల శ్రేష్ఠమై సరియైనగంటలను తెలుపు [illegible] గడియారము మావద్ద దొరకును.

వెల రూ ౯-౮-౦

అన్ని గడియారములకును రిపేర్లు చేయగలము చార్జీలు మితమైనవి. సంతృప్తి కల్గించుటని గ్యారంటి యీయగలము.

యస్. ఫెరోజు అండు సన్సు,
[illegible] నెం
ఆబిడ్ బిల్డింగ్సు
హైదరాబాద్ (దక్కన్)

వైస్రాయిగారి సంతోషము

ఈ దినము వైస్రాయిగారు లెజిస్లేటివు అసెంబ్లీ సభ్యులయెదుట ఉపన్యసించుచు ఇండియా మంత్రిగారు రాజ్యాంగ నిర్మాణమును గూర్చి చేసిన ప్రకటనవరకు ఇండియా ప్రభుత్వముయొక్క స్థితిని వర్ణించెను. అందులో ఈ క్రింది విషయములు గోచరించును.

విల్లింగ్డను ప్రభువుగారు అధికారము చేపట్టినది మొదలు రాజకీయార్థిక పరిస్థితులయందు రెంటియందును కష్టములేర్పడియున్నను గవర్నమెంటు వారు మాత్రము బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము వలెనే పనిచేయుచున్నారు.

వ్యాపారభంగమువల్ల చేకూరిన నష్టములు ముఖ్యముగా వ్యవసాయదారులను బాధించినవి. ఆకష్టములు ప్రపంచమందేయు బాగుపడినగాని తొలగవు. అయినను ఇప్పటి వర్షాది పరిస్థితులనుబట్టి ముందు మంచికాలమని యూహింపవచ్చును. ధరలుకూడ హెచ్చుచున్నట్లు సూచనలగుపడుచున్నవి.

గవర్నమెంటువారి ఖర్చును విపరీతముగా తగ్గింప సాధ్యముకాదు. అందువలన రాజ్యపాలపాలనా సౌష్ఠవము తగ్గదు.

అటావా కాన్ఫరెన్సు జయప్రదముగా జరిగినందులకు ఇండియా ప్రతినిధులు ప్రశంసనీయులు. ఈ అటావా ఒడంబడికను రద్దుచేయవలయునని జపానువారు 6 నెలలుముందుగా నోటీసు నిచ్చిన చాలును. అందువల్ల యిండియాకు లాభము. ఎట్లన క్రొత్త ... చట్టమును నిర్మించి ... ఒడంబడికను విరమించుకొను నవకాశముగలదు.

శాసనోల్లంఘన నోద్యమము యింకను నడచుచున్నను కూడ పద్ధతిచేగాని అంతసాధ్యము గాదు. ఇప్పుడు సంయుక్త రాష్ట్రములలో శిస్తు నిరాకరణ ప్రచారము మునుగంటెనెది. ఎట్టిచో క్కాలనాటి ప్రయత్నములు పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రములలో కూలినవి. ఇండియాలో మొత్తముమీద శాసనోల్లంఘనము నేరెత్తువారలేరు. అయినను ప్రస్తుతము గవర్నమెంటు వారు అనుసరించు పద్ధతిని వెంటనే విరమింపరాదు. బెంగాలులో దుండగములు జరుగుచునేయున్నవి. ఇంతకుముందు అర్డినెన్సులలో నుండు ముఖ్యవిషయములను యిండియా మొత్తమునకు సంభవించినంతవరకు వేరుగానెత్తి క్రొత్త చట్టము నేర్పరచినచో కాంగ్రెసువారి యుద్యమమును క్రొత్తగా అంకురింపకుండునట్లు చేయవచ్చును. ఆర్డినెన్సులలోని నిగత విషయములను వినిధరాష్ట్రముల ప్రభుత్వములు వారికి అవసరము వచ్చినప్పుడు చట్టము చేసికొనవచ్చును.

ఇక్కడ నేర్పడిన రౌండు టేబిలు కాన్ఫరెన్సు కమిటీలు మూడును వాటి నివేదికలను పూర్తిజేసి సమర్పించినవి పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రము లో అనుకూలమైన సంస్కరణలు ప్రవేశపెట్టబడినవి.

బర్మా సంబంధమగు ఆర్థికవిషయము ఇండియా బర్మా దేశములలో అనుకూలమైన కొంత మందియభిప్రాయములతో నేర్పడిన ప్రణాళికలను పరిష్కరింపగలదు.

భారతీయులు గవర్నమెంటువారు చేసిననాటి నుండి ఈ సమస్యనుముల కొన ఒప్పుకొనవలెను. లేదా వారు స్వయముగానైన ఒక సమాధానము నకురావలయును" ఇది నెరవేరుటకు ఇండియా రాజ్యాంగసంస్కరణము మన క్షేమమునకు దృష్టియుంచి యాలోచింపవలయును.

నవంబరు నడుమ బ్రిటిషు ఇండియా తరఫునను సంస్థానముల తరఫునను ప్రతినిధులు లండనులో మరియొక రౌండుటేబిలు సభలో కలిసి రాజ్యాంగ సంస్కరణములపరిష్కరింప వలెను.

ఈసారిసభ తీవ్రముగ జరుగవలెను గవర్నమెంటువారు ఈ సభయందు యిండియాకును ఇంగ్లండునకును సమాధానము కుదిరిన విషయములను తమ సిఫారసులతో చేర్చి జాయింటు పార్లమెంటు కమిటీకి నివేదింతురు.

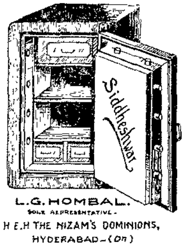
వైస్రాయి ఉపన్యాసమును ముగించుచు యిండియాలో జాతీయభావము నెలకొల్పుటకు అందరును ఐకమత్యము వహింపవలసినదిగా సభ్యులను వేడెను.

హిందూదేశపు సాంకేతికవిద్య

సాంకేతికవిద్యను గురించి మనదేశమునందు కొన్ని తప్పు అభిప్రాయములు కనబడుచున్నవి. ఈదేశమందు పరిశ్రమాభివృద్ధియగుటకై కొందరు ప్రముఖులు సాంకేతిక విద్యాలయములను స్థాపించుట పరమావధిగా నెంచుచున్నారు. బెంగళూరులోని ఇండియను యిన్స్టిట్యూటు ఆఫ్ సైన్సు, కాన్పూరులోని టెక్నాలజికల్ యిన్స్టిట్యూటు మొదలగు విద్యాలయములు యిటువంటివే. ఈసంస్థలు పాశ్చాత్యుల పద్ధతి ననుసరించుచున్నవి. కొన్ని సంవత్సరములనుండి ఉట్టివిద్యాలయములుగాని పాశ్చాత్య విద్యాలయములందు శిక్షణపొందిన భారతీయులుగాని ఏమియు దేశమునకు చేయలేకున్నారు. సాంకేతికవిద్య మానవ ప్రయోజనకారిగనుండవలెనన్న యిండియా పరిస్థితుల కనుకూలముగ నుండవలయును. ఇండియాలో ప్రకృతి సిద్ధములగు మూలవస్తువులు, శిక్షణపొందిన ప్రస్తుతపు అన్యమూలధనము పనిచేయు మనుష్యులు, యిప్పుడు యిండియానుండి బయటిదేశములకు అవసరముగా స్థాపింపవలసిన ముఖ్య పరిశ్రమలు—ఈ విషయములన్నింటిని విచారించి ఏపరిశ్రమను సంబంధించినవిద్య ముఖ్యమో దానిని గుర్తింపవలయును.

ఇండియాలో దొరకని గింజకు సంబంధించిన సాంకేతికవిద్య నెవరు నేర్చుకొనిన నే యుపయోగము. ఇట్టి తోలు పరిశ్రమను దూషించుచు తత్సంబంధమగు విద్యను నేర్చుకొనుటకు ఉన్నతజాతులనుండి ఎవరును రానంతవరకు ఆవిద్యను అప్రయోజనములను నేర్పుట లాభకరముగాదు. కావున ముందుగా మనకు కావలసినది పైనాలోచించిన విషయముల నవసరములన్నింటిని సేకరింపగల యొకవిద్యార్థి సంఘమును ... సాంకేతికవిద్య అభివృద్ధి ...

మొదట అట్లు నిర్ణయింపబడిన పరిశ్రమలకు కావలసిన విద్య నేర్పు కాలేజీలో ఆ పరిశ్రమను సంబంధించిన శాస్త్రజ్ఞానమును యువకులు ప్రసాదింపవలయును ... విశ్వవిద్యాలయములలో ... విద్యాలయములను ...

L.G. HOMBAL.
SOLE REPRESENTATIVE -
H.E.H THE NIZAM'S DOMINIONS,
HYDERABAD-(Dn)

హైదరాబాదుగవర్నమెంటు వారిసమర్థనము

... ముగర్లి ... విద్యాపద్ధతుల ... విపరీతముగా ... విద్యాలయములు ... ఉండవలయును. (౧) అగ్రికల్చరల్ డిపార్టుమెంటు (౨) పబ్లిక్ హెల్త్ డిపార్టుమెంటు ... యింజనీరింగుడిపార్టుమెంటు, (౪) ఇండస్ట్రీ డిపార్టుమెంటు (౫) ఇండస్ట్రియల్ రీసర్చిడిపార్టుమెంటు ఒక్కొక్క శాఖయందును మంచిశాస్త్రజ్ఞానమును అనుభవము ... మాత్రమే నాయకులుగా నుండవలెను.

సాంకేతికజ్ఞానమందు క్రొత్త క్రొత్త శోధనల గావించుటలో ముఖ్యముగా గమనింపవలసిన దేమనగా మనదేశమందు యిప్పుడున్న సహాయసంపత్తితో ఇతరదేశములపై నాధారపడకుండ సర్వవాంఛా పరిపూర్తి కావలయు వస్తువులచటనే ఎట్లు తృప్తి చేయుటయను విషయము ఆలోచింపబడవలయును.

"ఈమధ్య ఒకానొక బొంబాయి పత్రికలో హైదరాబాదు సంస్థానపు ఆర్థికపరిస్థితుల పరిశీలనము" అనుపేరుతో వెలువడిన గ్రంథమును ఆధారముచే సికొని ఒక అతిశయోక్తులతో నిండిన వ్యాసము వ్రాయబడినది. ఆ వ్యాసము తరచుచూడగా నిజాముగారి రాజ్యమునందంతయు దారిద్ర్యము ప్రబలముగా నున్నదను అభిప్రాయము సూచించుచుండెను.

ఈవ్యాసము యస్. కే. అయ్యంగారి నివేదికకు అపచారముచేసినది. అయ్యంగారు ఒకసరంగల్లు జిల్లాను గురించి మాత్రమే వ్రాసినారు. ఆజిల్లాలోకూడ అన్నిచోట్లను హీనములును క్రూరములునగు దారిద్ర్య పరిస్థితులులేవు. వీరు దారిద్ర్యమునకు గారణము. నిజములో ... భగేలులు. ఇంగ్లీషులో ... ముతక బానిసలని స్పష్టము చెప్పినట్లుల మార్చబడినది. వీరు పూర్వకాలము ఓరుగల్లు హిందూరాజుల రాజ్యమందుండినప్పటి నుండె యున్నారు. ఏ స్థితి యిప్పుడున్న అంతదుఃఖకరముగాదు ... మనదేశ ... లవడు వారికి ... వలసివచ్చుటయే అట్టు లోబడుటవలన వారికి బాధలేమియు కలుగకుండునట్లు శ్రీమ॥ మ. నిజాము గారే అనేకశాసనముల గావించియున్నారు. కొన్నిశాసనములు జాగీరుదార్లుగాని లేక యితరులగు ఇనాముదార్లుగాని భగేలులను ఒకనిష్కర్షజేలపు పద్ధతిపైననే ఏర్పాటుచేసికొనవలసినదిగాను, వారిని బలవంతపెట్టి, హింసించి పనిచేయించుకొన్నట్ల ప్రభువుగారే మాత్రము సహింపజాలరనియు చాటుచున్నది." అని డైరెక్టరుగారు ప్రకటించుచున్నారు.

రేపటి దినము

యడ్సు వస్త్రముల క్రొత్త అంగడి

అలావుద్దీన్ బిల్డింగ్

పత్థర్‌గట్టి, హైదరాబాద్

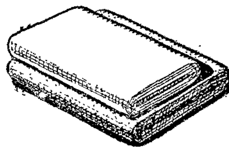
అద్భుతమైన వెలలు

చేతిగుడ్డ మొదలుకొని కోటుగుడ్డవరకు అన్నియు

ఏ రోజు [illegible] హైదరాబాదు పత్థర్‌గట్టి అలావుద్దీన్ బిల్డింగులో జనులు యడ్సు వస్త్రముల అంగడిని చూడవచ్చును. ఇచట [illegible] వివిధములైన మనోహర వస్తువులను అందరును నిరభ్యంతరముగా పరీక్షించవచ్చును. రకములన్నియు శ్రేష్ఠమైనవి. ఇచట ధరలు అన్ని రకములలోను నిజముగా ఆశ్చర్యము కలిగించును. ఎందువల్లననగా ఇచటి సరకులు నేరుగా యంత్రశాలలనుండి తేబడి నేరుగా జనులకే అమ్మబడుచున్నవి.

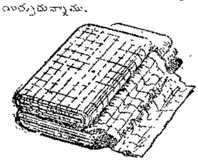
ఇక్కడ ప్రదర్శింపబడు కోటుగుడ్డలును షర్టుగుడ్డలును [illegible]

[illegible]

కోటుగుడ్డలు

[illegible]

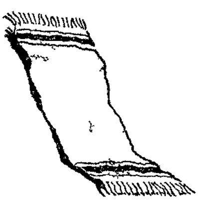
షర్టుగుడ్డలు

[illegible]

చీరగుడ్డలు

[illegible]

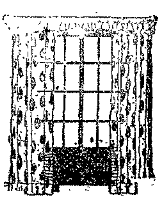
తువాలులు

[illegible]

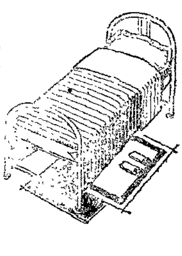

టీ గుడ్డలు

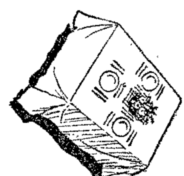
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

{ చేతిగుడ్డలు, శాలువాలు
కంబళ్ళు, దుప్పట్లు మొదలైనవి }

EDSU Fabrics

యడ్సు వస్త్రములు

అలావుద్దీన్ బిల్డింగ్ పత్థరుగట్టి హైదరాబాద్

పల్లెటూరి ప్రజల నివేదనము

వేల్పూర్

భజనమండలి

ఇప్పటికి నిజామాబాద్ నుండి వచ్చిన భజనమండలి అశ్వయుజశుద్ధ విజయదశమి మా గ్రామ ప్రజల అజ్ఞానదశను గాంచి ... సహాయము చేయుటకు ఏకీభవించి ... గ్రామ పెద్దలందరు గూడి యుండి, భాగవతమార్గము నెరిగియున్న ... భజనమండలియని నామకరణము చేసి ప్రతి గురువారము భజన చేయుటకు ఆయా కట్టుదిట్టములు చేసినందున ... వారి కృతజ్ఞతను ... శ్రీనివాసరావు ... పాధ్యాయులు ... తెలుగు పాఠశాల ... సహాయము వలన ... యందరి వలన ... సంస్థ ఏర్పడినది.

... శ్రీవినాయక చవితి ... పురస్కరించుకొని మూడు దినములు ... శ్రీ గురువారము ... ఉత్సవములు జరిపించిరి. భజనలు, హరికథ కాలక్షేపము మహానందకరముగా జరుగుచున్నవి.

నల్లగొండ

(స్వకీయ విలేఖరి)

... వకీలుగారు ... స్థానికసమాజములో ... (... వైదిక ధర్మము గురించి ...) ... ఉపన్యాసము ... జరిగెను.

... రక్షకభటు ... తెలిసినది.

నాల్గవ ... మాసము ...

... స్థానిక ... తెలుగు ...

వైదిక ధర్మ పాఠశాల ... గడచినది ... తెలుగు సంస్కృతము ... జరుగుచున్నవి. సుమారు ౫౦ విద్యార్థులు గలరు ... పండితుడు ప్రధమ ఉపాధ్యాయునిగా ... ప్రయత్నించుచున్నారు ... అందరును ... సహాయులై ఈ పాఠశాల విద్యను వృద్ధిపరుచుదురు గాక.

మిర్యాలగూడెము

(విలేఖరి)

వర్తకసంఘము

స్థానికవర్తకుల సంఘము వారి ఆధ్వర్యముతో శ్రావణ ౨౫ ౨౦ బుధవారమునాడు శ్రీయుత ... గారి ... సమావేశమై ... వర్తకుల ... ధర్మశాలయందు ... కొనబడినది.

వర్తక స్వాతంత్ర్యము

... ముద్రించిన ... తెలుపుము ... సహాయము కోరినంగున ఇప్పటి ... అంగీకరించబడినది.

కాలమానము

... వర్షములు లేక పయిర్లు ఎండిపోయినవి ... పంటలు ...

గ్రామ వర్తకసంఘములు

మిర్యాలగూడెము వర్తకసంఘముతో ఈ క్రింది గ్రామములు ... పడియున్నవి

౧	...టపల్లి	౯	గోవిందాపురం గూడెము
౨	వొర్కుల ... పాడు	౧౦	తెప్పలనగు
౩	చెన్నపల్లి,	౧౧	వలమగూడెము
౪	...	౧౨	...
౫	గుడుపల్లి (పేట)	౧౩	కొత్తలపాడు
౬	...	౧౪	యాచారము
౭	... పల్లి	౧౫	...
౮	... పల్లి		

జాబులు

తమ పత్రికయొక్క గత సంచికలో, ఆంధ్రుడు గారు ... నిజాంరాష్ట్రములోని ఆంధ్రుల ... మహాసభా సమావేశమునకై ... తెలుపుచున్నాము ... ఈ విషయమైన యుత్తర ప్రత్యుత్తరములను ప్రకటించవలెనని ... ఆంధ్రసోదరుల ... మేము ... భావించుచున్నాము. ఈ విషయమున పోలీసుశాఖ ప్రభుత్వకార్యదర్శి గారి ... నిరీక్షించుచున్నాము ...

విధేయులు

... ప్రతాపరెడ్డి

మా. హనుమంతరావు

కార్యదర్శులు

నం॥ ... శ్రీ గోలకొండ పత్రికా సంపాదకులకు

కి. ... దినము

ది॥ ౨౬-౧౧-౧౩౪౧

అయ్యా!

... ఆంధ్రజన కేంద్రసంఘము హైదరాబాదు ...

మేము ఈ జిల్లాయందు ప్రజలయొక్క ... ప్రచారము ... ఆదే ... గ్రామనౌకర్ల ఇనాము ... కష్టములు ... పనిచేయుచున్నాము ... సహాయము ... వారి ... ఇప్పుడి ... ఈ కింది ... మేమే ... దానిని ... పరిశీలించి ... అర్పించువారలము.

ఆదిహిందూసిలకటు, గ్రామనౌకరి, యినాము దారుల పక్షమున

విజ్ఞాపనలు

౧ ఈ సంఘము మహాసభ ... ప్రజలయొక్క సౌకర్యముల కై ... అను సిద్ధాంతము ... తెచ్చుటయును ... పొందవలసిన ...

౨ ... పాశ్చాత్య ... ఆదిహిందువులను ... సహకారముతో ... ప్రోత్సాహించుట

౩ గ్రామనౌకరి యినాము దార్లకు ... కష్టములను ... సభ్యులవారితో ... ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపుకొనుట

౪ ... పంచాయితీ ... నిర్ణయించు ... సహాయము సభ్యులవారితో పొందుట యును

౫ ... వైభవమును ... దేవాలయములు భజనమందిరములు పాఠశాలలు ... కావలసిన సహాయము గ్రామపెద్దలతోను, కులపెద్దలతోను పొందుట అత్యవసరమై యున్నది

౬ ఈ విషయమున ... సంస్థానాధిపతులు, ... దేశపాండ్యా, పటేలు, పట్వారీలు, ... ఉద్యోగ ... త్వరలో ... కావలెను

౭ ... పనులన్నియు సభ్యులవారి ... కావలసిన విషయములు దయామయులను ... విన్నవించబడును

౮ ... సంఘములో ... ఉద్యోగులు, ... విద్య ... ప్రవేశము ... సంఘముల ...

(column 3)

... పనులు ... సభ్యులవారి ... యనుమతి ...

౧౦ సంఘములోని లెక్కలు ... కార్యనివేదనముతో పాటు ప్రతి వార్షికోత్సవమున నివేదించబడవలయును.

౧౧ ... ప్రచారము మనరాజ్యమునందంతటను జరుగునట్లై ... ప్రయత్నములు చేయుటయు ... కలిసి మెలసి ... దేశమునతో పాటు గౌరవముగా సంచరించి ... రాజా గారికి ఆనందము కలుగజేయవలయును.

౧౨ అప్పుడప్పుడు కుంటి, గుడ్డి, అనాధవికలాంగులగు వారికి ... అన్నము, యిచ్చు ... యున్నదినము ... గ్రంధమా ... ధనసహాయము ప్రభువారి ... పొందుచుండుట ఆవశ్యకమై యున్నది.

౧౩ ... లో యుండబడిన ... గోమాంసభక్షణ విధ్యలేమియు దేవదాసీలు ... పురోహితులు మొదలగు ... లు వెలిబుచ్చుటయును

౧౪ ... యొక్క అభిప్రాయము ప్రకారము ... అభివృద్ధికి ... మన సార్వభౌముని యొక్కయు, నైజాము ప్రభువు గారి యొక్కయు దీర్ఘాయురారోగ్యములకు ... భగవంతుని ప్రార్థించవలయును.

గ్రామనౌకరి ఇనాము దార్లు వ రైతుల సంఘము

... హైదరాబాదు

౧ సదర్ ... వైస్ ప్రెసిడెంటు ... ౩ సహాయకార్యదర్శి ... కార్యనిర్వాహకసభ్యులు ... మహమ్మదు ... ౧౦ మహమ్మదు అబ్దుల్లాఖాన్

గుమాస్తాలు

౧ ... రామలింగము ... రాజన్న ... ౩ ... హుశేన్

జవాన్లు

... మహమ్మదు ... ఖాన్

... వారములు.

... అమోఘమైన చికిత్సలు

... కాకిసొమ్మ (అపస్మారప్రుమూర్ఛలు) మనోదౌర్బల్యము ... రోగములు ... కడుపు ... సన్నగిల్లుట, కృశించిపోవుట ... రోగములు మేము బాగు చేయుదుము.

... మొలలు ... మొలలు మా చికిత్సవలన త్వరలో మాసిపోవును.

ఈ క్రింది ... స్వయముగా ... జాబు వ్రాసికొని చికిత్స చేయించుకొనవచ్చును

... ఏ. జె. ...

... ఉదయము ... నుండి ౧౧ వరకు, ... సాయంకాలము ... నుండి ... వరకు

హోమియోపతీ వైద్యుడు ... ఆఫీసు ఎదుట ... బజారు దక్షిణ హైదరాబాదు

నరకేసరి జ్యోతిష్యము

పరీక్షార్థము ఉచితము

మీరు ఫలము తెలుసుకొనుటకు ... ఫలమును ఉచితముగా ... సూచించెదము ... వలయుఫలము ... భవిష్యత్తును గురించి ... ప్రశ్నలకు ... సంవత్సరముల ఫలము ... పూర్తిగా ... ఫలము ... విచారించుదురు ... మాత్రము ...

చిరునామా ... 510-A ... (... పోలీసు స్టేషను ...) హైదరాబాదు (దక్కన్)

ది సెంట్రల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, లిమిటెడ్

౧౯౩౬ అగస్టు ౧౫ తో ఆఖరగు వత్సరమునకు

ఆస్తి అప్పుల వివరము

అప్పులు

మొదట ఒప్పుకొనిన మూలధనము	రూ ౩,౩౬,౦౦,౦౦౦
వసూలయిన ,,	౧,౬౮,౦౦,౦౦౦
రిజర్వు, కంటింజెన్సీ ఫండు	౭౦,౦౦,౦౦౦
డిపాజిట్లు. బ్యాంకునకు ఏజెంట్లకును సంబంధించిన అప్పు ; తీర్చవలసిన బిల్లులు మొదలయినవి	౧౮,౩౫,౪౨,౦౦౦
బ్రాంచీల అడ్జస్టుమెంట్లు సహా నానావిధ బాకీలు	౧,౯౭,౧౧,౦౦౦
ఆస్తి	
గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలు యితరములగు ఆదరైజ్డు సెక్యూరిటీలు వీటిపై క్యాష్ క్రెడిట్లు ఓవర్ డ్రాఫ్టులు	రూ ౬,౪౪,౦౦,౦౦౦
గవర్నమెంటు సంబంధమైన తదితరములైన సెక్యూరిటీలపై అప్పులు	రూ ౨,౭౯,౭౬,౦౦౦
డిస్కౌంటు చేసిన బిల్లులు	౩౫,౬౪,౦౦౦
భూములు, బిల్డింగులు	౧,౦౧,౦౯,౦౦౦
బ్రాంచి అడ్జస్టుమెంటు సహా వివిధ బాపతులు	౧,౬౫[illegible]౦౦౦
దగ్గరనున్న క్యాషు బ్యాంకులలోను పెట్టుబడిలోను ఉన్న క్యాషు, యుద్ధ కాలపు లోన్లు గవర్నమెంటు పేపర్లు, ట్రెజరీబిల్లులు, షేర్లు డిబెంచర్లు మొదలైనవి	౧౩,౮౪,౬౨,౦౦౦
	౨౩,౭౦,౫౩,౦౦౦

[illegible] డియా

ఏ. అండు జి. అష్యూరెన్సు కంపెని లిమిటెడ్ మదరాసు

ప్రస్తుత అవసరములను గురించి [illegible] శ్రీ కే. బి. మాధవ. ఎం. ఏ. ఐ. ఏ. గారొసంగిన అభిప్రాయము ...

" [illegible] సముదాయములను [illegible] జనులకును ఇన్సూరెన్సు ఆఫీసు సహాయము కలుగగలదనుట [illegible] ఇన్సూరెన్సును గురించి [illegible] మొదలగు [illegible] కావున [illegible] శాస్త్రీయముగ స్వల్పవ్యయ పద్ధతులతో [illegible] ఇన్సూరెన్సు [illegible] కు తేవలసిన [illegible] ఉన్నది ,,

[illegible] పాలసియే యీ అవసరములను పూర్తి చేయుచున్నది

[illegible] పనిచేయు చౌకపాటు ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలు అసంఖ్యాకములుగా [illegible] ప్రజలను మోసముచేయుచున్నవి [illegible] సహాయము [illegible] లేని [illegible] కంపెనీల బారినుండి [illegible] ప్రజలకు అవసరమై యున్నది.

గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీలు 1,00,000, సంవత్సర ఆదాయము 1,50,000

ఏజన్సీ షరతులు మిగుల లాభదాయకములు

వివరములకు. చీఫ్ సెక్రిటరి హనుమకొండ [illegible] వ్రాయుడు

ఆంధ్రబ్యాంకు లిమిటెడ్

హైదరాబాదు సర్కిల్

వడ్డీల వివరము

[illegible] సేవింగ్సు బ్యాంకు ఎకౌంటు	4½%
[illegible] సేవింగ్సు బ్యాంకు ఎకౌంటు	4%
[illegible] కల్దారు కరెంటు ఎకౌంట్లు (జనవరినుండి జూన్ వరకు)	3½%
కల్దార్ కరెంటు ఎకౌంట్లు (జూలై నుండి డిసెంబరు వరకు)	2%

ఎకౌంట్లు ఒక్కరి పేరనే హాలీలోను కల్దార్‌లోను తెరువ వచ్చును.

ఫిక్సెడ్ డిపాజిట్లు తీసుకొన బడును.

[illegible] వివరములు. బ్యాంకునందు తెలుసుకొన వచ్చును

బ్యాంకు ఉదయం 9 గంటలనుండి తెరచి యుండును.

డి. [illegible] శాస్త్రి ఎం ఏ. సర్ట్. ఏ ఐ బి. సెక్రటరీ | ఎస్. ఎమ్. ఎస్. విజయం ఏజంటు

కాల్లు ఖుబూలియతులు ప్రామసరీనోట్లు

అనుకూలమగు షరతులు

క్రొత్త పద్ధతులు, మొదలగు నిబంధనలచే తయారు చేసియున్నాము. ప్రతులు మిగులుటలేదు. అలస్యముచేసిన దొరకనేరవు. ధరలు తగ్గించియున్నాము. ౧౦౦ కి రు ౨ లు మాత్రమే.

గోలకొండ పత్రికాలయము,
హైదరాబాదు.

శ్రీకృష్ణాభవను హోటలు

అబిడ్ బిల్డింగు హైదరాబాదు

ఇచ్చట మంచి భోజనము సకాలమందు [illegible] శ్రేష్ఠమైన ఫలాహారములు దొరకును. [illegible] సౌకర్యములు గలవు, స్టేషనకు సామానులు మోయ [illegible] అభిమానము
కే. యస్. కృష్ణయ్య ప్రొప్రయిటర్
Sree Krishna Bhavan Hotel.

భగత్ లాల్ నారాయణజీ అత్తరు వ్యాపారము

మక్లీ కమాన్ హైదరాబాదు

మావద్ద [illegible] స్వదేశ విదేశీ అత్తరులు తైలము [illegible] చాయనసుల [illegible] అమ్మబడును

గోలకొండ బుక్ డిపో

గ్రంథము	వెల
౧. [illegible] చంద్రిక	[illegible]
౨. [illegible]	[illegible]
౩. [illegible] రాజుల [illegible]	[illegible]
౪. [illegible]	[illegible]
౫. కృష్ణాహారి	[illegible]
౬. చారుమినార్ (పద్యములు) [illegible]	[illegible]

[illegible]

మేనేజరు గోలకొండ బుక్ డిపో

[illegible] హైదరాబాదు దక్కను

[illegible]

[illegible] బలము, వీర్యము [illegible] [illegible] మొదలగు [illegible] ప్రపంచ ప్రసిద్ధి [illegible]

అటంక నిగ్రహ మాత్రలు

అమ్మబడును మందు

50 సంవత్సరముండి ప్రసిద్ధి నున్నది.

[illegible] మాత్రలు [illegible] 1 రూ

4 రూపాయలు [illegible] సీసాలు

ఉచితము! ఉచితము!

కామ శాస్త్రము

ఆరోగ్యమునకు, ఐశ్వర్యమునకు

అభివృద్ధికి చక్కని దారిచూపునది

ఉచితముగా [illegible] పంపబడును.

[illegible]

ఆటంక నిగ్రహ [illegible]

[illegible] మదరాసు

REG No ...

RegNo.M 2185

STAMP

Printed and published by ... Krishna Reddy at the Golconda Power Press, Hyderabad ... K. Balakrishna Reddy